

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Nr. 32 (6845)

● Trešdiena, 1998. gada 29. aprīlis

● Cena Ls 0,18

VIETĒJĀS ZIŅAS

■ Preiļu pilsētas domes ēkā (telpās, kuras izmantoja Zemes banka) atklāts pēc Andra Šķēles iniciatīvas topošās Tautas partijas birojs. Biroju vadīs akciju sabiedrības «Preiļu siers» direktors Jāzeps Šņepsts. Tautas partijas dibināšanas kongress notiks 2. maijā Rēzeknē.

P.Pizelis

■ Preiļos J.Urtāna privātklinikas gaiteni pacientu un apmeklētāju uzmanību saista kāda neparasta izstāde. Tie ir vairāki desmiti bērnu zīmējumu, kurus apvieno viens temats — zobi un rūpes par to veselību. Katram zīmējumam pievienots kārtas numuriņš. Tāpēc ikviens klinikas apmeklētājs var izvēlēties viņaprāt interesantāko darbiņu un nodot par to savu balsi. Labāko zīmējumu autorus varēs uzzināt maija vidū, kad notiks konkursa noslēguma pasākums.

■ Pagājušajā nedēļā uz «Novadnieka» redakciju piezvanīja Preiļu bērnudārza «Pasaciņa» 1. grupiņas audzētāja Ritvara Pastara vecmamma no Stabulnieku pagasta, lai pateiktos mazdēla audzinātājam Dacei un Ingai par interesanto pasākumu. Vecmāmiņu balle izdevusies godam, sešgadīgie kopā ar savām audzinātājām sagatavojuši vecmāmiņām svētkus, kuri ilgi palikšot atmiņā.

■ Šodien uz informatīvo dienu rajona padomē pulcējas pašvaldību vadītāji. Darba kārtībā teritoriālās plānošanas jautājumi. Kā «Novadniekam» pastāstīja rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, vairākas pašvaldības vēl nav iesniegušas savu pagastu padomju lēmumus par administratīvi teritoriālo reformu. Informatīvās dienas laikā pašvaldību vadītāji apspriedīs arī no Izglītības un zinātnes ministrijas saņemto «Jaunatnes politikas Valsts programmu līdz 2003. gadam».

■ Rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore informēja «Novadnieku», ka atkal jāmeklē nauda, lai likvidētu kārtējo avārijas situāciju. Šoreiz tā ir Galēnu pagastā, kur skolā ielūzusi pirmā stāva grīda. Tas pats draud notikt arī skolas otrajā stāvā. Remontam vajadzīgi apmēram trīs tūkstoši latu. Sagatavota arī tāme par 2700 latiem, kas ir nepieciešami, lai centralizētajai apkures sistēmai pieslēgtu Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeju, kur pirms vairākiem gadiem pēc avārijas centralizētā apkure tika atslēgta.

■ Sakarā ar lielo darba apjomu rajona padomē pieņemts darbā otrs jurists. Tā ir Kristīne Logina. Līdzšinējais padomes jurists Edgars Mukāns turpmāk pildīs rajona padomes juridiskās nodaļas vadītāja pienākumus.

L.Kirillova

■ 25. aprīlī Rožupes pagasta estrādē notika Jurģu gadatirgus. Piedalījās aptuveni 30 tirgotāji no Rožupes, Līvāniem un tuvākās apkārtnes. Zemnieki varēja iegādāties līvāniešu atvestos augļu kociņus, tirgoja arī alu, āboliņa, timotiņa, miežu sēklas, sīvēnus, dēstus, pinumus, virpojumas, makšķeres, gumijas zābakus un citas lauciniekiem nepieciešamas lietas. Lai arī apmeklētāju netrūka, tomēr ieradusies bija galvenokārt vietējie pagasta iedzīvotāji. Notika dažādas viktorīnas, sacensības šautriņu mešanā, kurās piedalījās gan bērni, gan pieaugušie, kā arī praktiskas sacensības lopkopībā — ar aizsietām acīm to dalībniekiem nācās ārstēt govī, tas vislabāk padevās vīriešu kārtas pārstāvjiem. Koncertu sniedza pagasta pašdarbnieki un jauniešu deju kolektīvs no Līvāniem. Ar asprātīgām runām un dejām svētkus kuplināja «tirgus sievas», bet «tirgus žiņš» raudzījās, lai viss noritētu bez starpgadījumiem.

■ Rudzātu pagasta padome apstiprinājusi budžetu 1998. gadam. Rudzātu vidusskolai atvēlēs 27 tūkstošus latu, bibliotēkas vajadzībām — 2900, kultūras namam — 600, pagasta tiesai — 1135 latus. Sociālajos pabalstos paredzēts iztērēt 3500 latus.

M. Dziesma

■ Veselības stāvokļa dēļ no eksāmeniem šogad atbrīvoti 88 skolēni. Kā informēja skolu valdes priekšsēdētājs Andrejs Zagorskis, arī iepriekšējos gados bija samērā liels — 20-30 — to skolēnu skaits, kas tika atbrīvots no gala eksāmeniem veselības stāvokļa dēļ. Izglītības un zinātnes ministrijas normatīvos un instrukcijās ir noteikti gadījumi, kādos skolēns tiek atbrīvots no gala pārbaudījumiem. Taču šogad to skolēnu skaits, kas veselības stāvokļa dēļ nekārtos eksāmenus, ir uztraucoši liels. Visvairāk — 78 — skolēni veselības stāvokļa dēļ no eksāmeniem atbrīvoti abās Līvānu un tiem piegulošo pagastu skolās. A.Zagorskis teica, ka pagaidām nevar izdarīt secinājumus, kas ir par iemeslu tik sliktam skolēnu veselības stāvoklim, taču apgalvoja, ka cēloņi tiks apzināti un nopietni izanalizēti.

L.Rancāne

Joprojām mazas meitenes

— Vienreiz mani pārņēma dusmas, ka veiciem ir medības, garāžas, makšķerēšana, sliktākajā gadījumā viņi sastīķē un iztukšo pudeli. Kad vīri ir teikuši, ka viņiem nav laika, ka jāsteidzas mājās, ka gaida bērni, negatavotas vakariņas, bļoda ar iemērktu veļu? Kas ir sievietēm? Nejausa saskriešanās tirgū vai aiz veikala stūra ar draudzēni, un mūžīgā steiga, — puspajokam, pusnopietni Preiļu Sieviešu kluba divu gadu dzimšanas dienā teica ārste Aina Kravale. Viņa arī bija kluba idejas sūpuli licēja, pirmā auklētāja, bet uz kājām to nostādīt un stabilus soļus likt palīdzēja domubiedreņu bariņš.

Pie klātiem galdiem Preiļu Valsts ģimnāzijas zālē Preiļu Sieviešu klubs un ciemenes — Aizkalnes pagasta sievietes, kas vēl nav pieņēmušas galīgo lēmumu par to, kā saukt savu topošo organizāciju, un Galēnu pagasta pārstāves, kas, iespējams, paliks pie nosaukuma dāmu klubīņš, svinēja Preiļu Sieviešu kluba otro dzimšanas dienu.

Skolotāja Elita Jermolajeva, pašreizējā Preiļu Sieviešu kluba līdere, atgādināja galvenos darbības virzienus un paveikto. Kluba mērķis ir sieviešu pašapziņas celšana. To izveidojušas sievietes, kuras vēlējas paplašināt savu redzesloku, izglītoties psiholoģijas, dārkopības, veselības un citās jomās, palīdzēt saviem līdzcilvēkiem, kā arī piedalīties sabiedriskajā dzīvē. Klubs organizējis sieviešu atpūtas nometni 1997. gada vasarā pie Zolvas ezera «Atelpa — 97», labdarības akcijas 1996. un 1997. gada Ziemassvētkos, firmas «Beauty for all Seasons» krāsu un stila konsultācijas, braucieni uz Salaspils Botānisko dārzu un tikšanos ar Jelgavas Biznesa Sieviešu Kluba un Akadēmiski izglītoto sieviešu apvienības dalībniecēm, lekcijas par psiholoģijas, veselības apdrošināšanas un veselīga dzīvesveida jautājumiem.

Par Aizkalnes sievietes aktivitātēm stāstīja Aina Rutkovska.

● Elita Jermolajeva, Preiļu Sieviešu kluba prezidente stāsta, kas labs klubiņā noticis tā divos pastāvēšanas gados.

● Cimos ieradusās Aizkalnes pagasta sievietes.

Pašos skaistākajos, ziedošākajos sieviešu gados lielu daļu ir piemēklējis bezdarbs, un ir grūti izglītotām, izdarīgām sievietēm ierobežoties tikai ar mājas un sētas vajadzībām, tāpēc viņas meklējušas kādu iespēju aktīvākam dzīvesveidam. Aizkalnes sievietes protot visus darbus istā laikā — iesēt, izravēt, pieņemt jērus un teliņus, sabalansēt lopbarību, konservēt, šūt un vārit, tamborēt, knipelēt un arī sabiedrībā iziet.

Savukārt Ināra Meikulāne par Galēnu sievietēm stāstīja, ka nevēlējušas atpaukt no Zviedrijas zemnieku federācijas parauga. Jau kuro gadu galēniešiem turpinās sakari ar zviedru zemniekiem, un vienmēr bijis ar skaudību jāklaušas par zemnieču klubu, kas darbojas pie federāci-

jas. Aizkalnē apvienojušas 25, bet Galēnu dāmu klubīņā — pusotra desmita sievietes.

Preiļu sieviešu kluba divu gadu jubilejā piedalījās arī žurnāla «Ieva» redaktore vietniece Silvija Jokste. Vienai pusei bija interesanti uzzināt, kā top «Ieva», bet žurnāla veidotājai, — ieklausīties, kas uz sirds Ievas meitām mazpilsētā un laukos.

Mēs neesam feministes, teica Preiļu sieviešu kluba divu gadu dzimšanas dienas svinību viesiņas. Savā dziļākajā būtībā mēs joprojām esam mazas meitenes, kas reizēm gribam būt apcubinātas un apmiļotas. Mēs nenoveļam, mēs tikai uz kādu stundu gribam nolikt to nastu, kas katrai jānes.

L.Rancāne
J.Silicka foto

Jūs gribat savai mātei pateikt — paldies...

Aicinām lasītājus izveidot kopīgu lappusi Mātes dienā

Mamm, mammīt, mammucīt, māmīt, māt!
Katram ir savs vārdiņš savai mātei, katram — savas atmiņas par savu māti. Vislaimīgākie tie, kuriem māte nozīmē vēl tikai siltu klēpi un mīlas rokas, sapītu biželi un salāpītas bikses. Pēc tam māte paliek pie plīts, paliek durvīs, paliek uz stacijas perona, paliek telefona tālsarunas klausulē, paliek... Bet atmiņās — vienmēr.

Mātes dienas priekšvakarā «Novadnieka» lasītājus aicinām uzrakstīt vēstules un pastāstīt, par ko jūs vēlētos pateikt savai mātei paldies. Par ko jūsu māte ir peļņijusi pateicību? Varbūt viņa vairs nestaigā šīs zemes ceļus, bet nepateik-

tie vārdi guļ jūsu sirdī. Varbūt jūs ar viņu tiekāties rītos un vakaros, bet mīļi vārdi avīzē būs kā jauks pārsteigums Mātes dienas rītā. Varbūt jūs no bērnības atcerāties kādu skaistu, bet varbūt sāpīgu, traģisku, bet varbūt — aizkustinošu brīdi, ko vēlaties Mātei atgādināt?

Cienījamie «Novadnieka» lasītāji! Aicinām uzrakstīt un līdz 4. maijam atsūtīt vēstules par tēmu «Es vēlos pateikties savai mātei». Var pievienot mātes fotogrāfiju. Jūsu vēstules tiks publicētas Mātes dienas priekšvakarā 9. maijā.

Rakstiet «Novadnieks»,
Aglonas ielā 1, Preiļi, LV - 5301.

LATVIJĀ

Valdība akceptējusi noteikumus par kārtību, kādā ar nekustamā īpašuma nodokli netiek aplūkta zeme, kuru aizņem krūmāji vai mežaudzes. Tie nosaka kārtību, kādā ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek zemi, kuru aizņem krūmāji un mežaudzes līdz 40 gadu vecumam, ja šajās platībās atbilstoši meža apsaimniekošanas projektam tiek veikti plānotie mežsaimnieciskie pasākumi. Noteikumi izdoti saskaņā ar likumu par Nekustamā īpašuma nodokli, lai precizētu nodokļa administrēšanu.

Valdība Satversmes 81. panta kārtībā apstiprinājusi noteikumus par hipotekāro ķīlu zīmēm. Tie paredz Finanšu ministrijai, piesaistot Latvijas komercbanku un ārvalstu investoru līdzekļus, nodibināt speciālu hipotekāro darījumu finansēšanas institūciju ar tiesībām emitēt ķīlu zīmes. Šīs institūcijas kontrolpakete tuvākos divus gadus piederēs valstij.

Valdība pieņēmusi noteikumus par obligātajām prasībām zobārstniecības kabinetu, zobu tehnisko laboratoriju un zobārstniecības kabinetu ar zobu rentgendiagnostikas aparātu telpām, to aprīkojumam un higiēnas pasākumiem.

Ministru kabineta komiteja apstiprinājusi noteikumu projektu, kas reglamentē dārgmetālu, dārgakmeņu un to izstrādājumu apripi. Šie noteikumi nebūs attiecināmi uz dārgmetālu un dārgakmeņu tranzīta pārvadājumiem, kā arī uz dzintaru. Uzņēmējdarbībai ar dārgmetāliem vai dārgakmeņiem nepieciešama licence, kuras cena būs 30 latu.

Latvijā ieradusies Starptautiskā valūtas fonda (SVF) misija. Misija iepazīsies ar situāciju budžeta izpildē, privatizācijas un zemes reģistrācijas procesu, kā arī maksājumu bilanci un Latvijas monetārajiem rādītājiem.

Saeimas Aizsardzības un iekšlietu komisija nodevusi Saeimas galīgajam lasījumam jauno Krimināllikumu, kurš varētu stāties spēkā nākamgad. Pašlaik spēkā esošā Kriminālkodeksa 237 pantu vietā jaunajā likumā būs 356 panti, kā arī paredzēti Latvijā vēl neapstrādātās soda veidi — arests un piespiedu darbs. Taču navessods joprojām tiek saglabāts.

Saskaņā ar Satiksmes ministrijas izstrādāto telekomunikāciju sektorpolitiku «Lattelekom» ekskluzīvās tiesības sniegt telekomunikāciju pakalpojumus Latvijā tiks samazinātas pakāpeniski, ļaujot daļu no pakalpojumiem sniegt citiem operatoriem. Piektdien apstiprinātais dokuments, kas būs jauna telekomunikāciju likuma pamatā, nosaka telekomunikāciju attīstību līdz pilnīgai «Lattelekom» monopola likvidēšanai, kas paredzēta 2002. gadā.

22. Latvijas skolēnu zinātnisko darbu konkursā piedalījies rekordliels skolēnu skaits — gandrīz puslūkstošis skolēnu aizstāvēja savus zinātniskos pētījumus 18 zinātņu nozarēs.
Pēc NRA materiāliem

NOVADNIEKS

Redaktors Pēteris Pizelis

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Dibinātājs un izdevējs — SIA «Novadnieks».
Redakcija. Direktore Tamāra Elste.
Izdevēja un redakcijas adrese:
Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Tālr. 22059 (redaktoram un SIA direktorei),
22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 22154, 21996 (korespondentiem). Fax
21759. Laikraksts iespiests SIA «Latgales
druka» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.
Ofsetiespiedums.
Viena uzsk. iespiedloksne. Metiens 4430.
Pasūtījuma indekss 3033.

Mākslas dienas Preiļos
ienākušas no Rēzeknes

ar Latgalē un visā Latvijā pazīstamā mākslinieka Jāņa Undas akvareļiem. 24. aprīlī kinoteātrī «Ezerzeme» tika atklāta izstāde, kurā skatāmie darbi ir tuvi dažādu paaudžu cilvēkiem, par to liecināja plašais apmeklētāju skaits.

— Mākslas dienas — tā ir tradīcija, ko paši esam iedibinājuši un ilgus gadus kopuši. Mākslas dienas ir unikāla parādība, kuras citur pasaulē nemaz nav, — Jāņa Undas izstādes atklāšanā teica Mākslinieku savienības Latgales organizācijas priekšsēdētājs, Rēzeknes mākslas koledžas direktors Osvalds Zvejlsalniks. Arī padomju laikā Latvijā ir bijis daudz kā tāda, par ko mūs apskauda citur pasaulē. To visu nicinot un laužot, esam palikuši pliki un nabagi, pasaules «hum-palas» pirkdami. Tāpēc ir patīkami, ka Mākslas dienas saglabātas, ka notiek izstādes un uz tām nāk cilvēki.

Klātesošos uzrunāja arī mākslinieks Jānis Unda. Viņš pastāstīja, ka «Ezerzeme» skatāmie akvareļi jau apceļojuši Ziemeļlatgali. Nākamais pieturas punkts pēc Preiļiem izstādei būs Jasmuižā. Taču tur izstāde būšot plašāka, jo ar sešpadsmit darbiem lielo izstāžu zāli nemaz nevarot piepildīt.

Jāņa Undas akvareļi — tā ir Latgales daba noskaņās. Lūk, ko par to teica pats mākslinieks:

— Daba tāpat kā cilvēks var smieties un raudāt, tā var būt priecīga un nopietna. Es rādu dabas pārdzīvojumus, dažreiz tos pastiprinot. Tomēr ne jau vienmēr man izdodas panākt to, ko vēlos. Dažreiz gleznoju, šķiet, priecīgu ainavu, bet aiz-eju spēcīgā tōņu piesātinātībā. Un man

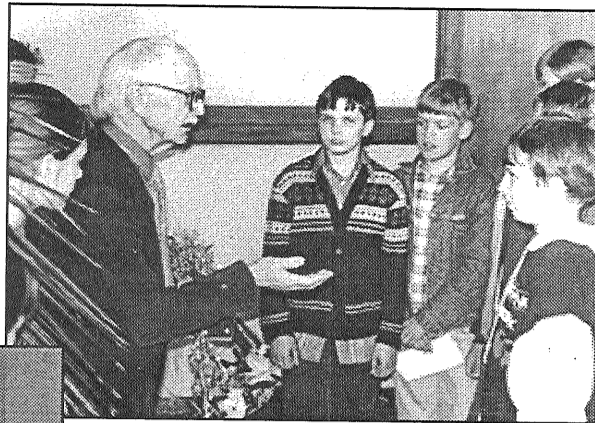

tas patīk — gan dabā, gan manos darbos.

Braucot uz izstādes atklāšanu, apvilku savu labāko kārtu, paskatījos spogulī un teicu sev, kaut jēl biežāk būtu tādi priecīgi brīži. Esmu laimīgs, ka jūs nākat skatīties manus darbus.

Kopš 1963. gada, kad Jānis Unda Rēzeknē piedalījās pirmajā izstādē kopā ar Kūkoju, Gleizdānu un citiem toreiz jauniem māksliniekiem, turpmākās izstādes jau skaitāmas daudzās desmitos.

Bezgalā plašajā krāsu pasaulē mākslinieks ievadījis arī desmitiem jauno

● Jānis Unda: «Kādā aukstā ziemas naktī uzvilku tēva kažoku, izgāju uz lieveņa un skatījos debesis. Kad redzēju zvaigzni kritam, ātri vēlējos, es gribu kļūt par mākslinieku. Tad ielīdu gultā, aizmiglu un visu aizmirsu. Atcerējos pēc daudziem gadiem, kad vienā dienā nokārtoju visus iestājek-sāmenus un tiku uzņemts Kuldīgas mākslas skolā.»

mākslinieku.

Unda ir tik patīkams un gaišs cilvēks, ka viņam apkārt vienmēr pulcējas jaunatne, kas gatava stundām ilgi klausīties simajā mākslinieka, par savu kolēģi teica Rēzeknes māksliniece Helēna Kuzmina-Svilāne. Izņēmums nebija arī izstādes atklāšana Preiļos, jo Undu ar jautājumiem bērtin apbēra Preiļu 1. pamatskolas audzēkņi, centīgākie izstāžu apmeklētāji.

L.Kirilova
J.Silicka foto

Samazinājies Līvānu
slimnīcas parāds

Pirms kāda laika arī Līvānu slimnīca nonāca dilemmas priekšā, kad smagās finansiālās problēmas nācās atrisināt pašu spēkiem. Samazinājās darbinieku skaits, bērnu nodaļa iemitinājās citās telpās, kas izauga diezgan asu reakciju iedzīvotāju vidū. Par to, kā slimnīcai kļājas šobrīd, «Novadniekam» pastāstīja tās direktore Iraida Glušņonoka.

— Kāpēc jums nācās pieņemt lēmumu apvienot bērnu un ķirurģisko nodaļu?

— Bijušajā bērnu nodaļā mēs nevarējām nodrošināt visus nepieciešamos apstākļus, lai sniegtu kvalitatīvu palīdzību slimajiem bērniem. Parasti pie mums ārstējas seši, astoņi bērni, šāds skaits nesedz nodaļas uzturēšanai nepieciešamās izmaksas. Problēmas ir arī ar apkuri, jaunā korpusa pirmajā stāvā ir auksti, un bērnus tur paturēt nebija iespējams. Tas nav nekas jauns, ka slimnīcā tiek apvienotas nodaļas. Uzskatu, ka bērnu nodaļas apvienošana ar ķirurģisko viņu ārstēšanās procesu neiespaido un papildus briesmas nerada. Slimnīcā regulāri notiek Vides veselības centra veiktās bakterioloģiskās analīzes, kuras vienmēr ir negatīvas. Ķirurģijas nodaļā medicīniskais personāls strādā, ievērojot visus noteikumus un sanitārās normas.

Būtu absurds pieprasīt, lai bērnu nodaļu slēdzt. Pirmkārt, tas sagādātu neērtības iedzīvotājiem, jo slimais bērns būtu jāved uz attālāku slimnīcu, kas vecākiem ir ļoti neizdevīgi. Pie mums strādā sertificēti speciālisti ar lielu darba stāžu, kuri var veikt bērnu kvalificētu ārstēšanu.

— Kā jūs risināt finansiālās problēmas?

— Medicīnas vajadzībām naudas nepietiek visā valstī. Kad Rīgā notika starptautiska konference par stāvokli Latvijas

medicinā, pirmoreiz oficiāli atzina, ka finansējums medicīnai ir nepietiekams. Lai uzlabotu stāvokli, jāveic grozījumi budžetā, šis jautājums jārisina augstākajā līmenī.

Līvānu slimnīcas parādi ir būtiski samazinājušies. 1997. gada 1. janvārī parāds bija 48 tūkstoši latu, bet šogad — 17 tūkstoši. Taču līdzīgā stāvoklī atrodas visas medicīnas iestādes Latvijā. Mūsu slimnīcā uz katrām 100 gultām gadā rodas 4-5 tūkstošus latu lieli zaudējumi. Situācijas uzlabošanai esam iesnieguši projektu slimnīcas attīstībai Ārstniecības departamentā, lai iegūtu līdzekļus no valsts investīciju programmas.

Slimnīcā būtiski samazinājies gultu skaits, no 130 gultām pēdējo gadu laikā palikušas vairs tikai 68, samazinājies arī personāls, taču slimnieku medicīnisko aprūpi tas neietekmē.

Līdzekļu trūkuma dēļ neesam spējīgi nopirkt nepieciešamo medicīnas aparāturu, kas maksā dārgi. Esam iegādājušies mākslīgās plaušu ventilācijas aparātu, biokīmisko analizatoru laboratorijai un ultrasonogrāfu. Taču ļoti vajadzīga arī jauna rentgenaparātūra, kura maksā aptuveni 80 līdz 100 tūkstošus latu, to nopirkt nespējam, jo viss slimnīcas gada budžets gadā ir apmēram 236 tūkstoši latu.

Lai atrisinātu siltā ūdens problēmu, esam iegādājušies elektriskos ūdens sildītājus, kuri nepārtraukti darbojas. Tie ātri iziet no ierindas un ir bieži jāmaina, palielinājies arī elektroenerģijas patēriņš. Tādēļ mūsu plānā šogad ir autonomās apkures sistēmas ierīkošana. Šim nolūkam slimnīcai piešķirti 30 tūkstoši latu no akcīzes nodokļa. Esam ielānojuši daudz, taču viss atkarīgs no valdības politikas, jo pagaidām neapskaužamā situācijā esam mēs visi.

M.Dziesma

Laiks maijā

Šogad maija vidējā gaisa temperatūra gaidāma ap normu.

Nokrišņu daudzums teritorijas lielākajā daļā ap normu, centrālajos rajonos vairāk par normu.

1. dekāde. Mākoņains laiks, brīžiem skaidrosies. Dekādes pirmajā pusē vietām īslaicīgi nokrišņi. Ziemeļrietumu vējš 6-11 m/s, kas īslaicīgi pastiprināsies līdz 15 m/s. Gaisa temperatūra naktī 0...+5 grādi C, dekādes sākumā -2...+2 grādi C, dienā +5...+10 grādi C.

Dekādes otrajā pusē teritorijas lielākajā daļā lietus. Rietumu vējš 4-9 m/s. Gaisa temperatūra naktī +4...+9 grādi C, dienā +9...+15 grādi C.

2. dekāde. Dekādes sākumā neliels mākoņu daudzums. Bez nokrišņiem. Dienvidaustrumu vējš 2-6 m/s. Turpmāk mākoņains laiks. Brīžiem lietus, atsevišķās dienās ar pērkona negaisu, migla. Dienvidu vējš 5-10 m/s, vietām brāzmas 15 m/s. Gaisa temperatūra naktī +4...+7 grādi C, dienā +12...+17 grādi C.

Dekādes otrajā pusē mainīgs mākoņu daudzums. Vietām, galvenokārt rietumu rajonos, neliels īslaicīgs lietus, pērkona negaiss.

Dienvidaustrumu, dienvidu vējš 5-10 m/s, pērkona laikā brāzmais. Gaisa temperatūra naktī +7...+12 grādi C, dienā +15...+20 grādi C, austrumos +22...+24 grādi C.

3. dekāde. Dekādes pirmajā pusē neliels mākoņu daudzums. Bez nokrišņiem. Rietumu, ziemeļrietumu vējš 2-7 m/s. Gaisa temperatūra naktī +3...+8 grādi C, atsevišķās naktīs vietām salna 0...-1 grāds C, dienā +14...+19 grādi C.

Dekādes otrajā pusē mainīgs mākoņu daudzums. Dienvidaustrumu vējš 4-9 m/s. Gaisa temperatūra naktī +12...+17 grādi C, dienā +22...+27 grādi C.

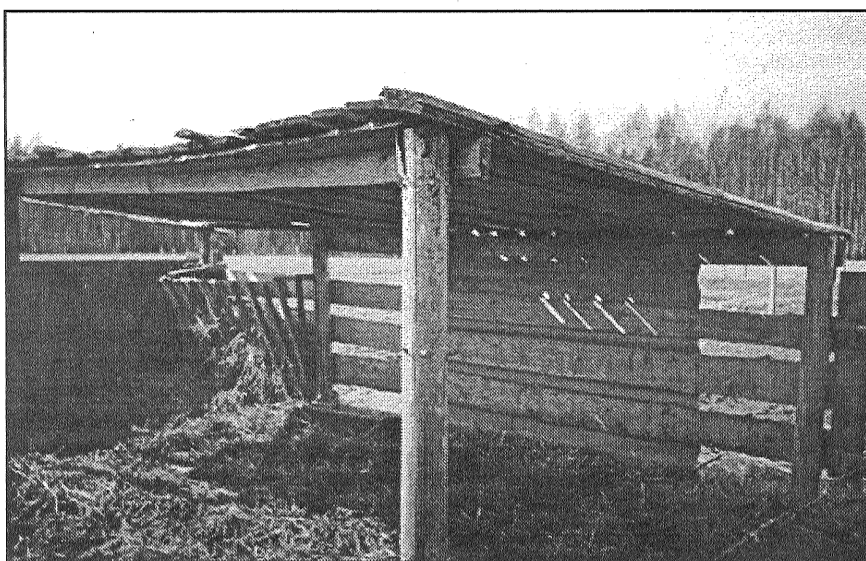
Rasma Kleinberga
(«Zeme»)

Vidzemes lopkopji strādā ar jaunām metodēm

Deviņi zemnieki no Galēnu, Saunas un Rožupes pagastiem viesojās Vidzemē, kur apmeklēja «Juitinoviča un Zāliša veterinārā servisa» organizēto semināru Valmierā par govju turēšanu, telišu izaudzēšanu un liellopu atražošanu.

Kā pastāstīja lauksaimniecības konsultāciju biroja lopkopības speciāliste Zīta Briška, jaunā teorija radusies Kanādā un uzskatāma par sava veida filozofiju, kas liek uz lopkopību paraudzīties no neierasta skatpunkta. Zemnieki no visas Latvijas noklausījās lekcijas par laba mikroklimata nodrošināšanu kūti. Valmieras speciālisti uzskata, ka optimālā temperatūra, kādā vislabāk jūtas liellops, ir plus pieci grādi, bet, ja temperatūra pārsniedz plus divdesmit grādus, liellopam rodas karstuma stress, kas veicina dažādas slimības, un savu enerģiju tas patērē ķermeņa atdzesēšanai.

Pēc teorētiskajām nodarbībām zemnieki apmeklēja trīs Valmieras rajona saimniecības, lai redzētu praksē, kā notiek govju atražošanas, lopu turēšanas kūti vai šķūnī caurvējā un āra apstākļos. Piemēram, liellopu fermā Rūjienas tuvumā daļa jaunlopu tiek turēti šķūnī pie vaļējām durvīm, bet daļa — no trim pusēm norobežotās nojumēs laukā. Kā uzsvēris saimniecības īpašnieks, tad svarīgākais ir nodrošināt lopam sausus pakaišus. Arī

● Āra novietnes atklātajai pusei jābūt uz dienvidiem, pārējo daļu aizsargā dēļi vai brezents. Atragots lops šādu nojumi nevar sabojāt.

barību šādos apstākļos lopi patērē vairāk, lai ziemā sasildītos un uzturētu enerģiju. Tā kā tās ir vieglas konstrukcijas nojumes, tur var turēt tikai atragotus lopus. Arī pārējās saimniecībās lopi mitinājās līdzīgos apstākļos, bet vienam zemniekam bija iegādāta arī apsildāma lopu dzirdināšanas sile.

Semināra dalībnieki vēroja, kā notiek lopu atražošanas un ieguva daudz jaunas informācijas. Svarīgākā atziņa, ar kādu mūsu zemnieki atgriezās mājās, — atragoti un vēsumā turēti lopi mazāk slimo,

ir mierīgāki, nebadās un nelauž aizgalus. Tikai jāatceras, ka lopus vislabāk atragot vecumā līdz diviem mēnešiem un novietnēs turēt atbilstoši vecuma un svara grupām.

Pēc Zitas Briškas rīcībā esošās informācijas, šo metodi savā saimniecībā ieviesis Galēnu pagasta vētarsts un mākslīgās apsūkšanas tehniķis Dainis Seržans, taču iespējams, ka nākotnē arī citi lopkopji vēlēties strādāt pēc jaunākajiem speciālistu atzinumiem.

M. Dziesma

PB atvērs otro kredītlīniju Latvijas lauku atbalstam

Lai novērtētu Latvijas lauku attīstības projektu un lemtu par Pasaules bankas (PB) otrās kredītlīnijas atvēršanu Latvijas lauku atbalstam, Latvijā uz turējās PB misija.

Kā pastāstīja PB un ES lauku attīstības projekta vadības vienības direktors Aigars Štokenbergs, PB misiju apmierinājis Latvijas lauku attīstības projekts.

Jau 1993. gadā tika panākta vienošanās, ka PB piešķirs Latvijai kredītlīniju 25 milj. USD apjomā lauksaimniecības finansēšanai. Tās resursi bija pieejami no 1994. gada 16. aprīļa.

«Redzot, ka viss soka, kā plānots, 1996. gada vasarā atsākās sarunas par PB otrās kredītlīnijas piešķiršanu 25 milj. USD apjomā,» informēja A.Štokenbergs. 1997. gada maijā tika paziņots, ka šāda kredītlīnija būs, un lūgts, lai potenciālie to saņēmēji

piesakās. «Šīs kredītlīnijas mērķis bija alternatīvu darba vietu radīšana laukos,» paskaidroja A.Štokenbergs. No 1997. gada rudens Hipotēku un zemes banka sāka no saviem resursiem izsniegt izmēģinājuma kredītus (līdz Ls 2000 apmērā). PB galvenie nosacījumi šīs kredītlīnijas atvēršanai bija pieprasījums pēc resursiem un valdības garantijas.

Otrās PB kredītlīnijas apkalpošanu veiks 3 Latvijas bankas — Hipotēku un zemes banka, Pareksa banka un Latvijas Unibanka. Kaut līgumu par šīs kredītlīnijas piešķiršanu plānots parakstīt septembrī, jau no 1. maija trīs minētās bankas no saviem līdzekļiem varēs izsniegt kredītus, kas pēc tam tiks refinansēti.

Šīs 25 milj. USD kredītlīnijas piešķiršana notiks 2 daļās. Sākumā tiks piešķirti 10,5 milj. USD, vēlāk — atlikušie 14,5 milj. USD.

No 10,5 milj. USD 6 milj. USD plānots

piešķirt vecajai klientu auditorijai — lauksaimniecības kredīti, piemēram, traktoru, lopu iegāde. «2 milj. USD tiks piešķirti tā sauktajiem eksperimenta trusīšiem — tie varēs saņemt kredītus līdz Ls 2000 apjomā investīcijām mazos uzņēmumos,» teica A.Štokenbergs. Savukārt atlikušie 2,5 milj. USD atstāti rezervē. Ja lauksaimnieku apmācības un lauksaimniecības politikas veidošanas pasākumi netiks finansēti no PHARE programmas līdzekļiem, tos varētu izlietot šim mērķim. Par šo naudu varētu arī saslēgt vienotā tīklā zemesgrāmatu datu bāzes rajonus.

Kad 75% no šiem 10,5 milj. USD būs izsniegti, tiks parakstīts līgums par pārējās naudas piešķiršanu.

Jāpiebilst, ka kredītprocenti tiks aprēķināti tikai par 70 procentiem kredīta, turklāt no šiem 70% kredīta 30% garantēs Kredītarantiju fonds.

«Dienas bizness»

Kādu kodni izvēlēties

16. aprīlī notikušajā seminārā lauksaimniekiem, Skrīveru zinātnes centra darbinieki piedāvāja rajona zemniekiem ieteikumus, kā orientēties plašajā pieejamo kodņu klāstā un kā izvēlēties ekonomiski izdevīgāko variantu atbilstoši augu slimību spektram. Tā kā šāda veida informācija pagaidām nav atrodama speciālajā literatūrā vai presē, pēc rajona lauksaimniecības konsultāciju biroja speciālistu ieteikuma publicējam informāciju zemnieku vajadzībām.

Kodnes vasaras kviešu sēklu apstrādei

Kodne	Kodnes deva, l/ha, kg/ha	Darba šķīdums, l/ha	Sakņu puves			Melnplaukas			Plēkšņu plankumainība	Brūnplankumainība	Stiebru un brūnā rūsa	Milt-rasa	Prep. cena, 1 l, 1 kg	Prep. cena, Ls/ha	Kodnes izmaksas uz 1 ha Ls
			Helmin-tosporo-zā (parastā)	Fuzāriā	Cerko-sporēlla (sakņu kakla puve)	ciētā	putošā								
Maksims 025 s.k. (fludioksonils)	1,5-2,0	1,5-6,0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13,10	19,65-26,20	4,91-6,55	
Maksims stārs 035 s.k. (fludioks. + epoksikonazols)	1,0	5-9	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18,29	18,29	4,57	
Raksils p.s. (tebukonazols)	1,5	10	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18,12	27,18	6,80	
Vitavakss 200 FF š.k. (karboksīns + tīrāms)	2,5-3,0	10	x	x	x	x	x	x	x	x	x	8,47	21,81-25,41	5,30-6,35	
Fundazols (benomils)	2-3	10	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10,39	20,78-31,17	5,20-7,79	
Baitāns-universāls	2	10	x	x	x	x	x	x	x	x	x	18,59	37,18	9,30	
Panoktīns 35 š.k. (guazatīns)	2	10	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10,60	21,20	5,30	
Vincīts s.k. (flutriafols + tiabendazols)	2	10	x	x	x	x	x	x	x	x	x	9,25	18,50	4,63	

Aizsargāsim ogulājus no miltrasas

Aizsardzība pret istajām miltrasām jāuzsāk jau agri pavasarī. Pēc 1997. gada vasarā veiktajiem novērojumiem rajonā ērkšķogu stādījumi ar miltrasu bija inficēti vairāk nekā 60 procentos, protams, arī ogas. Ja iepriekšējā gadā konkrētajā stādījumā bija izplatījusies istā miltrasa, pirms pumpuru plaukšanas ir jāizgriež bojātās tumšās, it kā iekaltušās dzinumus galotnes un jāsadedzina. Vēlams bija rudenī savākt nobirušās lapas un ogas. Ja tas netika izdarīts, to obligāti jāizdara tagad.

Ogulājus, kas slimo ar miltrasu, miera periodā jāmiglo ar 5 procentīgo dzelzes sulfāta šķīdumu.

Ērkšķogām un upenēm agri pavasarī var uzbērt koku pelnus. Krūmu apputināšanu atkārtoti pēc 7 dienām, jo sārmainā reakcija kavē konēdiju augšanu.

Miltrasu izplatību aizkavē arī saimniecības ziepju šķīdums, ar kuru apsmidzina krūmus.

Ļoti efektīvs līdzeklis aizsardzībai pret miltrasu ir ogulāju aplaistīšana ar vircu agri pavasarī, kamēr vēl nav saplaukuši pumpuri. Ja virca koncentrēta, to atšķaida ar ūdeni 1:1. Aplaistot ogulājus ar vircu, šī sēne ziemojošā stadijā iet bojā, turklāt virca ir labs organiskais mēslojums un satur bioloģiski aktīvās vielas, kas veicina mikroorganismu savairošanos.

Cīņai pret miltrasu var izmantot satrūdejušu kūtsmēslu novilkumu, arī siena smalkumu novilkumu. Var pagatavot saimniecības ziepju un kalcinētās sodas šķīdumu. Ņem 100 gramu saimniecības ziepju uz 10 litriem ūdens un pievieno 50 gramu kalcinētās sodas, miglo 2-3 reizes ar 5-10 dienu intervālu. Šī šķīduma darbība efektīva ne tikai pret miltrasām, bet arī pret laputīm.

Vēlāk miglojumam — ogu laikā — var izmantot 0,5 procentīgu sodas šķīdumu.

Pēc ogu nolasīšanas krūmus var apmiglot ar ziepju un vara preparātu. Ņem 20-30 gramu vara vitriola un 200-300 gramu zaļo ziepju, izšķīdina 10 litros ūdens.

No ķīmiskiem augu aizsardzības līdzekļiem ieteicami ir Bailetons un Fundazols, — apmiglot krūmus pirms ziedēšanas un pēc ražas novākšanas.

Stādot ērkšķogas, upenes, ieteicams izvēlēties izturīgas šķirnes. Jāstāda atklātās vietās, lai labi vēdinātos, rudenī augsnī ap krūmiem uzrok, vasarā regulāri irdina.

Anita Trūpa,
Valsts augu aizsardzības stacijas
Viļānu FDP agronome

Var praktizēties Zviedrijā

■ Rajona lauksaimniecības konsultāciju biroja vadītāja Silvija Dreijere informēja, ka Latvijas Zemnieku federācija saņēmusi piedāvājumu no Zviedrijas kolēģiem par četru līdz sešu mēnešu mācību prakses organizēšanu neprecētiem Latvijas lauku jauniešiem šajā valstī.

Oktobrī no Zviedrijas ieradīsies pārstāvji, lai veiktu pārrunas ar pretendentiem angļu vai zviedru valodā. Jauniešiem, kuri vēlēties izmantot piedāvāto iespēju, jābūt praktiskai pieredzei lauksaimniecībā un vismaz elementārā saziņāšanās līmenī jāprot angļu valodu. Silvija Dreijere aicina interesentus jau savlaicīgi pieteikties rajona lauksaimniecības konsultāciju birojā, kur viņiem tiks sniegta nepieciešamā informācija.

M. Dziesma

Skola ir mājas

Pirmo reizi rajona skolu valde un skolu internātu audzinātāju metodiskā apvienība rīkoja visu internātu audzēkņiem paredzētu kopīgu tikšanos. Pēc rīkotāju ieceres katra internāta pārstāvjiem vajadzēja iepazīstināt ar savu skolu, pastāstīt, kā klājas, sniegt kādu māksliniecisku priekšnesumu, iepazīties pie limonādes glāzes un saldumiem, sadraudzēties. Tā tas arī notika, pirmās tikšanās dalībnieki jutās apmierināti un noskaņoti šādu pasākumu atkārtot, tikai pašu dalībnieku šoreiz ieradās pamaz — no trim rajona skolām.

Pavisam rajonā ir 18 skolu internāti, to nav septiņās skolās, internātos uzturas 298 skolēni. Kā informēja rajona skolu valdes priekšsēdētājs Andrejs Zagorskis, visām pašvaldībām atbilstoši Likumam par izglītību ir jānodrošina transports, lai skolēni varētu nokļūt skolā un atpakaļ. Ja tas nav iespējams, jānodrošina internāts. Internātam nepieciešams audzinātājs, savukārt Izglītības un zinātnes ministrija, piešķirot līdzekļus pedagogu algām, labprāt «piemirst», ka šiem audzinātājiem nepieciešama algas likme. Internātos vajadzīgas arī naktsauklītes, kas jāalgo pašvaldībām. Pēc būtības internāti domāti vidusskolas vecuma skolēniem, jo vidējo mācību iestāžu tīkls ir retāks, attālumi līdz mājām lielāki, taču internātos ļoti bieži dzīvo arī jaunākā skolas vecuma bērni, kam īstenībā būtu vajadzīga vecāku, bet visvairāk — mātes gādība un aprūpe. Tīri no cilvēciskā viedokļa skolu valdes priekšsēdētājs uzskata, ka tas ir negatīvi vērtējams fakts, taču tajā pašā laikā viņš atzīst, ka liela daļa šo bērnu nāk no nelabvēlīgajām ģimenēm, ka internāts ir sava veida slēptais bērnumams vai patversme un ka šie bērni normālu ēdienu, tīru gultu, siltumu, tīras drēbes saņem nevis savās istajās mājās, bet internātos.

Audzinātāji, kas piedalījās rajona internātu audzēkņu atpūtas sarīkojumā, pastāstīja par savu skolu internātiem.

Valentīna Skutele, Riebiņu vidusskolas internāta audzinātāja, vienlaicīgi arī internāta audzinātāju metodiskās apvienības vadītāja:

— Riebiņu vidusskolas internātā katru dienu uzturas desmit skolēni no 1. līdz 12. klasei. Telpas ir diezgan ērtas, otrajā stāvā apmetušās meitenes, pirmajā — zēni. Tomēr ir paknapi ar naudu, nevar iegādāties neko jaunu. Internātam iedala pēc principa, kas paliek pāri. Daži vecāki atnes no mājām kādu dekoru, lai būtu skaistāk un mājīgāk. Mazie bērni neizjūt ģimenes trūkumu, jo internātā uzturas arī viņu vecākie brāļi un māsas. Viņi māk viens par otru rūpēties.

Tas, kā bērni jūtas internātos, lielā mērā atkarīgs no auklītēm un audzinātā-

jām. Labas auklītes mazajiem palīdz sakārtot drēbes, lasa priekšā grāmatas. Audzinātājas palīdz sagatavot stundas, rūpējas par sekmēm. Tas ir tādos gadījumos, ja audzinātājam par darbu internātā ir pilna algas likme. Bet ir skolas, kuru internātu audzinātājam sanāk tikai algas puslikme vai pat ceturtdaļlikme, viņas ir priekšmetu skolotājas. Internāta bērns nezina, kuram skolotājam atbilstoši viņa ceturtdaļlikmei todien jāstrādā internātā un pie kā viņš var griezties.

Vairākās skolās — Vārkavas vidusskolā, Vanagu, Pelēču, Dravnieku pamatskolās, kā arī citās daudzus gadus strādā vieni un tie paši internāta audzinātāji, labi pārzina savu darbu.

Lielākoties bērni dzīvo internātos ne jau tāpēc, ka tālu līdz mājām, bet tādēļ, ka ģimenē nav normālu apstākļu bērna audzināšanai. Tāpēc gadās, ka skola un māja blakus, bet bērni uzturas internātā. Protams, ja pagasts to finansiāli var atļauties. Ir pašvaldības, kas apmaksā savu skolu internātu bērnu ēdināšanu, bet, piemēram, mūsu skolā, vecākiem par to jāmaksā pašiem. Par brokastīm, pusdienām, vakariņām — 31 santīms. Vakaros lielākie bērni var paši ko sagatavot internāta virtuvītē, bet mazajiem auklītes uzvāra tēju, sagatavo maizītes, ja bērniem kas ir iedots no mājām. Ja ir. Ne jau visiem ir. Viens otram iedod, pacienā. Grūti.

Mūsu skolas internātā dzīvo patiešām īsti rūpju bērni, kam daudz jāpalīdz arī mācībās, ar viņiem jāstrādā individuāli.

Gribētos, lai internātu audzinātāji būtu ar lielāku entuziasmu, ar izdomu, lai bērniem būtu interesantāk brīvajā laikā. Arī paši internāti ne visās skolās ir tādi, kādus gribētu redzēt. Dažās vecajās skolās ir ļoti smagi apstākļi. Pat labierīcības ārā. Kā bērnam ziemas nakti izīst? Auklītes nēsājas ar naktspodiem. Arī tā ir šodienas skolu dzīves realitāte.

Diemžēl viena otra internāta bēdīgais stāvoklis ir ne jau skolas vainas, bet pagasta nabadzības dēļ. Ir par ko padomāt, ja arī tajā internātā kaktiņā bērnam ir auksti, ja viņš ir pusēdis, pusneēdis. Taču vienam otram pat šādi apstākļi ir labāki nekā viņa mājās.

Taisija Kudrjavceva, Preiļu 2. vidusskolas internāta audzinātāja:

— Internātā strādāju jau 25 gadus. Gada sākumā internātā apmetās 19 skolēni, tagad, pavasarī vairāki braukā uz mājām, internātā paliek 12. Galvenokārt tie ir 1.-5. klašu skolēni. Internāta bērni tiek ēdināti trīs reizes dienā, bet vecāki maksā tikai par brokastīm — 80 santīmus nedēļā. Bezmaksas pusdienas nodrošina skola, bet vakariņas saņem par brīvu no man piederošas firmas «Bagira». Gluži vienkārši man ir žēl šo bērnu, kuri nāk no

ļoti nabadzīgām ģimenēm, kas tādas kļūvušas vai nu bezdarba vai alkoholisma dēļ. Palīdzu arī ar apģērbu. Man pieder lietojam apģērbu veikals, un daudz drēbju atdošu trūcīgajiem bērniem. Drēbes nes arī skolotājas no mājām.

Skolas internātā mitinās arī zēns no Preiļiem. Abi ar māti palikuši zem klājas debess. Nesen nomira vīrietis, pie kura bērns un māte dzīvoja, diemžēl, bez pieraksta, tāpēc sieviete šo mitekli zaudēja un palika uz ielas. Bērns apmetās internātā, bet sieviete nakšņo pie kaimiņiem. Par kādu normālu mājas izjūtu, pasaules, ģimenes uztveri šajā gadījumā var runāt? Bērns ir laimīgs par ēdienu, par gultni zem skolas jumta, un ne jau viņš vainojams šādos apstākļos.

Internātā uz divām likmēm strādā trīs aukles. Skola apmaksā gultas veļas mazgāšanu. Internātā ierīkots ūdens sildītājs, skolēniem ir iespēja nomazgāties dušā. Pirmdienās, kad viņi atgriežas no mājām, sākas personīgās veļas mazgāšana, paši mazgājas. Arī uz mājām palaižam nomazgātus, tāpēc internāta bērni dzīvo tīri. Ir gadījumi, ka bērni brīvdienās nevēlas braukt mājup. Bet ir arī tādi bērni, kas ļoti skumst pēc mājām. Viena meitene nekādi nevarēja pierast, tāpēc tikai pašos tumšākajos ziemas mēnešos palika internātā.

Pēc mācību stundām bērniem paredzētas spēles, pastaigas, pēc tam jāgatavo stundas. Internāta darbiniekiem jāuzņemas atbildība par skolēnu sekmēm.

Nereti bērni pēc brīvdienām atgriežas slimī. Skolas medicīnas māsa izsniedz zāles, ik vasaru paši savācam ārstniecības augus, liepziedus, asinszāles un tamlīdzīgi, vārām tējas, gādājam ūdeni kāju karsēšanai, vārdu sakot, darām to, ko šādos gadījumos dara ikvienā ģimenē.

Tikai trīs mātes uzskata par vajadzīgu atbraukt uz internātu un palūkoties, kādi apstākļi ir viņu bērniem. Viena no viņām pēc tautības ir čigāniete. Internātā ir telefons, bet mammas pat nepiezvana.

Mūsu skolas direktors ļoti rūpējas par internātu, diemžēl daudzām lietām pietrūkst naudas. Nevaram iegādāties jaunu miksto inventāru, bet vecais ļoti nolietojies.

Dzintra Vaivode, Priekuļu pamatskolas internāta audzinātāja:

— Skolas internātā uzturas seši bērni no 6. līdz 9. klasei. Dažiem tālu līdz mājām, bet dažiem — internātā labāki apstākļi nekā mājās. Ar viņiem strādā divas audzinātājas un divas naktsauklītes. Audzinātāju pienākumos ir palīdzēt sagatavot mājas uzdevumus un organizēt brīvā laika pavadīšanu. Ir liela atbildība par to, lai internāta skolēni nebūtu nesekmīgi.

Mūsu internāta bērni saņem brokastis, pusdienas, launagu un vakariņas, visas šīs ēdienreizes apmaksā Saunas pagasta padome. Protams, vecākiem tas ir ļoti izdevīgi. Bērni nesukumst pēc mājām, viņiem ir jautri. Spēlē dažādas galda spēles, nodarbojas sporta laukumā. Reizēm pār-

● Tamāra Drivniece pastāstīja par nodarbībām Priekuļu pamatskolas internātā.

● Anna Frolova un Jekaterina Geduševa no Riebiņu vidusskolas parodēja slavenus dziedātājus.

runājam, ka gribētu spēlēt kompjūter-spēles, bet šādu iespēju nav. Dažreiz skatāmies videofilmās.

Nereti, kā arī šajā gadījumā, visgrūtāk atrast nobeiguma vārdus. No vienas puses, internāta dzīve jaunajās smadzenēs rada neatgriezenisku procesu uzskata veidošanā par dzīves modeli. Šajā modelī nav vietas normālas ģimenes dzīves ainām ar savstarpīgiem pienākumiem, aprūpi, novakara darbiem, vakara stundām, kopēju naktsmieru, šajā modelī kaimiņš neienāk zāģi asināt, bet kaimiņu māte — pēc jauniem cimdu rakstiem. Šajā dzīves modelī nepiezvana tālīnā krustmāte un sasirgušajai mammiņai nav jāatnes zāles no aptiekas. Šeit vakaros nevajag pienest malku, padzirdīt no pudelītes jēriņu, norakt sniegu no takām, un nevar pasūtīt «vecmamm, no-teikti man uzcep...» Bet no otras puses — ar lielo burtu rakstot vārdu Nabadzība, — pašvaldības nabadzība, vecāku nabadzība, — jāteic, labi, ka vismaz tā. Ka skola ir arī mājas.

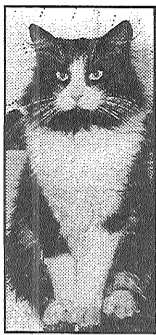
L.Rancāne

● Saldumi visiem.

● Rajona skolu internātu audzēkņu atpūtas sarīkojums. Uzstājas Grigorij Matvejevs, Andrejs Jezupanovs, Ludmila Čubreviča, Ludmila Matvejeva, Natālija Samarina no Preiļu 2. vidusskolas. J.Silicka foto

Sveicināts, Muri!

Man tāds jocīgs vārds — Ežuks. Saimniece stāstīja, ka bērībā deguna dēļ biju dikti līdzīgs ezim, tā arī tiku pie šāda vārda. Īstenībā esmu rudspalvis ar melnu degunu.

Māju sargāju jau 13 gadus. Dzīvē visādi gājis — gan labi, gan ļauni. Arī paklausīgs neesmu bijis vienmēr. Sevišķi tad, kad tieku vaļā no ķēdes. Es apsēžos metrus piecus no saimnieces un sēžu, kad viņa pakustas uz manu pusi, es pavirzos tālāk. Tad palīgā nāk kaumiņi, ar kuriem man ir draudzīgas attiecības, un es «laimīgi» tieku pie ķēdes atpakaļ. Man ļoti patīk peldēties, bieži — tuvējā dīķī, bet dažreiz dodos līdz saimniecei uz ezeru. Tad gan ir piedzīvojums. Peldam abi tālu ezerā. Un, gods kam gods, saimniece neatpaliek no manis.

Vai gan visu var izstāstīt, kas piedzīvots garajā mūžā! Par vienu gadījumu gan gribu pastāstīt, kad, domājams labu, biju iekūlies pamatīgā ķezā. Pie saimnieces (viņa strādāja atbildīgā amatā) atbrauca komisija — cilvēku 20. Es no paša rīta biju laimīgi ticis no ķēdes vaļā un, protams, nevienam rokā nedevos, — man tak vajadzēja glābt saimnieci no svešiem ļaudīm. Tā pašā sanāksmes vidiņā es klušiņām atvēru durvis un ienācu zālē. Visu skati, protams, pievērsās man. Es aizgāju pie prezidija galda, iekārtojos saimnieces tuvumā un netālu no paša galvenā priekšnieka, — drošs paliek drošs, ja nu pēkšņi ievajagas manu palīdzību. Bet saimniece nez kāpēc nesaprata manu labo nodomu, sāka nervozēt un mirkšņināt saviem padotajiem. Es sapratu, — tā bija zīme, lai mani izraidītu. Un tad! Šos vārdus nemūžam neaizmirsīšu, jo vairāk tāpēc, ka tie bija patiesi. Pats galvenais priekšnieks — tāds iespaidīgs, liela auguma, smaidīgs — nopētīja mani no galvas līdz astei un teica: «Nu ko jūs, lai viņš paliek, viņš tak ir ģimenes loceklis, viņam viss jāzina».

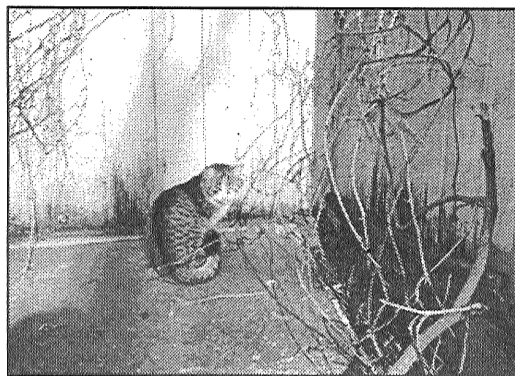
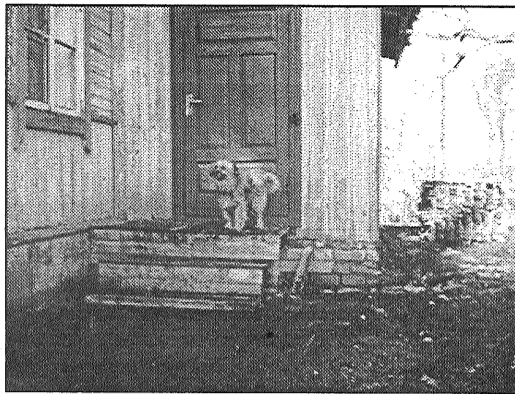
Izstūti arī sava, nu, neteiksim, ka pārāk liela, drauga fotogrāfiju. Viņu sauc Čabis. Man drusku skauž, ka viņš dzīvo vairāk pa māju, laukā iznāk pastaigāties, saulītē pagozēties, pelītes pamedīt, ar mani nurrā tā pamazāk, vairāk ar draudzenēm, sevišķi tagad — pavasarī. Šausmas, kā plēšas ar citiem runčiem. Vienu rītu skatos, — abas ausis gandrīz noplēstas. Labi, ka saimniecei ir tādas baltas zāles kā milti, ko viņa uzbēra uz brūcēm. Vairāk gan viņu ārstē un uzpašē saimnieces meita, jo Čabis ir viņas mīlulis. Bet skaists gan ir Čabis, spīd un laistās. Nu, šoreiz pietiks rakstīt. Paldies par konkursiņu, tā būs laba iespēja iegūt jaunas draudzenes un draugus.

Ežuks Ārdavā

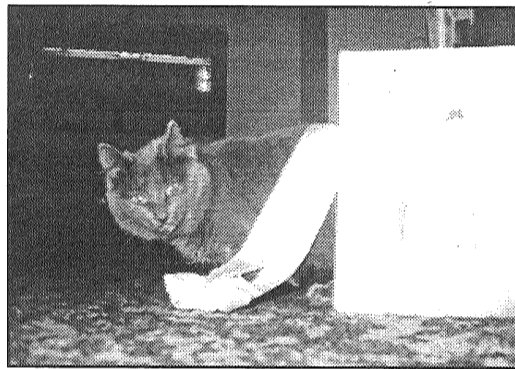
Savu mīldzīvnieciņu vārdā uzrakstīja
Valentīna Latkovska Pelēču pagastā

Mņau! Esmu Pūcite. Līvāniete. Labākajos gados. Mana mīlākā nodarbe mājās ir lūkošanās akvārijā, kurā peld dažādas krāsainas zivtiņas. Es ļoti vēlētos ar ķepiņu kādu nomakšķerēt, bet līdz šim tas nav izdevies, vienīgi izpeldēties gan. «Nīrr!»

Gribu jums pastāstīt vēl kādu gadījumu no savas dzīves. Vasarā, kad runči ir īpaši skaisti, «murr», es staigāju pa lodžijas malu un skaitu bezdelīgas,

● Ežuks un viņa draugs Čabis.

● Līvāniete labākajos gados — Pūcite.

kuras būvē sev māju. Tā staigājot kādā jaukā dienā man sagriezās galva, un es nokritu no pietkā stāva. Dažas stundas es leņā gulēju, bet kad atmodos un nopurinājos, nevarēju vairs tik stalti staigāt. Laikam biju salauzusi kāju. Tā nu tagad dzīvojot pie saimniekiem, esmu pieradusi pie savas salauztās kājas un tikai mazliet kliboju.

Vai, aizmirsu jums pastāstīt, ka man ļoti garšo sausie ziedi. Bet man ļoti nepatīk mazgāties. Tāda nu es esmu, «Drosmīgā Pūcite», miau, miau.

Lakstīgalas čivina un zvirbulji pogo, vai varbūt otrādi, man no tā pavasara un no rūpēm galva pavisam sagriezusies. Esmu «Mura klubiņā» saņēmis tik daudz mīldzīvnieku fotogrāfijas, ka nevaru vien izvēlēties pašu skaistāko. Bet līdz nākošajai trešdienai tikšu skaidrībā un paziņošu, kam aprīlī pienākas «Mura klubiņa» balva. Tās bildītes, ko aprīlī nepaspējām publicēt, avizē būs redzamas maijā. Konkurss par skaistāko mīldzīvnieka fotogrāfiju turpinās.

Muris «Mura klubiņā».

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

◆ 29. aprīlī informatīvā diena pašvaldību vadītājiem. Sākums pulksten 10.00.

◆ 6. maijā finansi un sociālās, izglītības un kultūras komiteju sēdes. Sākums pulksten 10.00.

Preiļu dome

◆ 30. aprīlī pulksten 14.00 finansi komitejas sēde.

Rajona skolu valde

◆ 4., 5. maijā valsts pārbaudes darbi skolās. Ieskaite matemātikā 6. klasei. Valsts kontroldarbs mācību valodā 12. klasei. Kombinētā ieskaite 4. klasei.

◆ 5. maijā rajona skolēni, uzvarētāji valsts olimpiādēs dodas uz izrādi Rīgā, Valsts Jaunatnes teātri.

Preiļu bērnu un jauniešu centrs

◆ 30. aprīlī rajona skolu deju kolektīvu festivāls — skate Sutru kultūras namā, sākums pulksten 12.00.

◆ 1. maijā mazo vokālistu konkurss «Cālis» Preiļu Valsts ģimnāzijā. Sākums pulksten 12.00.

◆ 6. maijā teātra pulciņa izrāžu «Kaskāde». Veltīta Mātes dienai, sākums pulksten 16.00.

Slāvu kultūras centrs

◆ 1. maijā pulksten 18.00 Preiļu bērnu mūzikas skolas zālē atpūtas sarīkojums.

Sporta klubs «Cerība»

◆ 29. aprīlī Jēkabpīlī, bet 30. aprīlī Daugavpīlī Latvijas Jaunatnes futbola līgas sacensības. Jēkabpīlī spēlēs 1987., bet Daugavpīlī — 1986. gadā dzimuši zēni.

◆ 1. — 3. maijā Ventspīlī notiks Latvijas Jaunatnes basketbola līgas finālsacensības 1980. gadā dzimušām meitenēm.

◆ 2. maijā Daugavpīlī, bet 3. maijā — Rīgā Latvijas Jaunatnes futbola līgas sacensības. Daugavpīlī spēlēs 1986., bet Rīgā — 1982. gadā dzimuši zēni.

Preiļu Valsts ģimnāzija

◆ 6. maijā Preiļu 1. pamatskola un ģimnāzija rīko neatkarīgās vokālās grupas dalībnieku un viņu vadīto bērnu māksliniecisko kolektīvu koncertu. Sākums pulksten 18.00.

Preiļu grāmatu namā «Latgale»

◆ 4. maijā zīmējumu izstāžu sērijā «Bērnu fantāzijas lidojums» tiek atklāta pirmā izstāde «Katrīnas darbi». Sākums pulksten 13.00.

Saunas tautas nams

◆ 1. maijā pulksten 23.00 balle, spēle «Bankrots».

Stabulnieku tautas nams

◆ 2. maijā pulksten 23.00 «Eva» — jaunā albuma prezentācijas ballīte.

Aizkalnes tautas nams

◆ 2. maijā pulksten 15.00 pensionāru kopā sanāksšana. Pulksten 22.00 deju vakars.

Sīļukalna kultūras nams

◆ 2. maijā pulksten 23.00 balle, spēle «Kantoris 04».

Pelēču kultūras nams

◆ 1. maijā pulksten 23.00 dejas, spēle «Staburags».
◆ 2. maijā pulksten 23.00 diskotēka «... un pašam patīk».

Rožupes kultūras nams

◆ Visi, kas zvaigznēs raugoties grib uzzināt, kas viņus sagaida, tiek aicināti uz Žaklīnas horoskopu balli 1. maijā pulksten 21.00.

Rudzātu pagasts

◆ 1. maijā Rudzētu vidusskolā žetonu vakars. Sākums pulksten 19.00. Pēc tam dejas.

◆ 3. maijā pavasara gadatirgus.

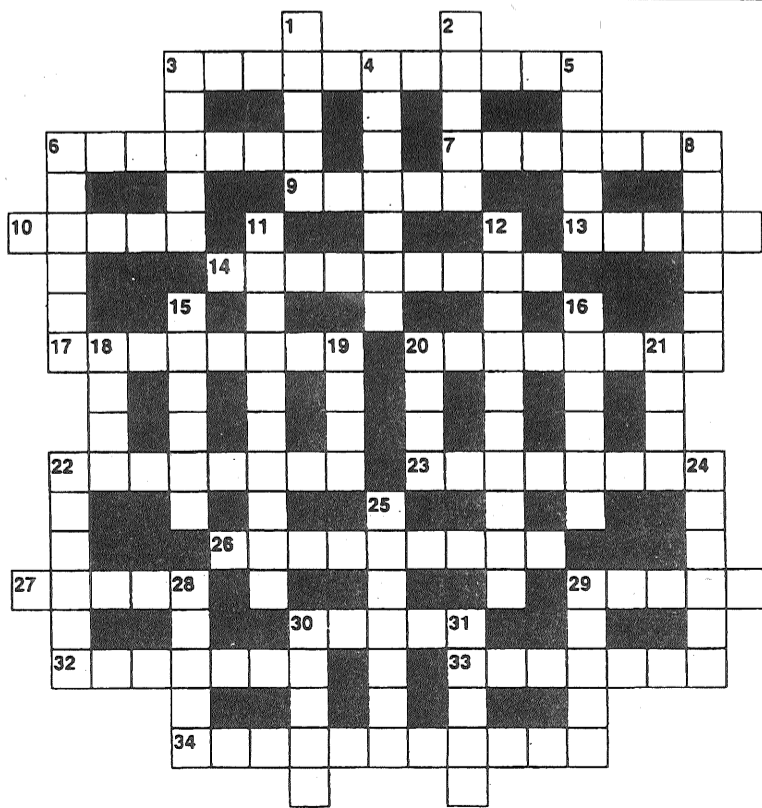
Rožkalnu kultūras nams

◆ 2. maijā pulksten 22.00 popgrupa «Dinastija» no Viļāniem.

Sutru kultūras nams

◆ 1. maijā pulksten 18.00 sarīkojums pensionāriem.

L.Rancāne

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Pēteris Pīzelis

Horizontāli

3. Vācu imperiālistu mēģinājums 1919. gada rudenī sagrābt Rīgu un nostiprināt kundzību Latvijā. 6. Spēcīgi iesist. 7. Gaļas vai zivju ēdiens. 9. Saritināt. 10. Apģērba iekšpusē iestiprināta drāna. 13. Satiksmei paredzētas joslas biezi apdzīvotās vietās. 14. Apdāvināts. 17. Latviešu dzejniece (1865-1943), drāmas «Vaidelote» autore. 20. Metāla pušamais mūzikas instruments. 22. Izraisīt naidu. 23. Zīdītājs, kam pavēderē ir ādas kroka mazuļa nēsāšanai. 26. Augu un dzīvnieku sugu uzlabošana un jaunu sugu veidošana. 27. Ar dūnām vai spalvām papildīts guļammaiss. 29. Pāriet, izzust. 30. Ēka vai telpa, kur dzīvot, apmesties. 32. Lielbritānijas sastāvdaļa. 33. Lopbarības bietes. 34. Varas pārstāvis.

Vertikāli

1. Arods. 2. Pavirši, ātri sūt. 3. Šveices galvas-

pilsēta. 4. Saules sistēmas planēta. 5. Sociālisti revolucionāri Krievijā 1901. — 1922. gadā. 6. Valsts Āzijā. 8. Latviešu rakstnieks (1879-1945), literārās pasakas «Kā es braucu Ziemeļmeitas lūkoties» autors. 11. Lidotāji nāvēnieki Japānas bruņotajos spēkos 2. pasaules kara beigās. 12. Zemkopības zinātnie. 15. Bagātības, vērtības. 16. Kādas Eiropas valsts pamatiedzīvotājs. 18. Francijas otra lielākā upe. 19. Potēt ar pumpuru. 20. Bērza mizas virsējā kārtā. 21. Uzkopti. 22. 1990. gadā nodibinātā prēmija par izciliem nopelniem Latvijas lauku attīstībā. 24. Slepnie aģenti. 25. Telpas daļa izrādēm, priekšnesumiem. 28. Tēls R. Blaumaņa novelē «Purva bridējs». 29. Ļoti dusmīga. 30. Lilitas Ozoliņas atveidotā loma Latvijas TV seriālā «Ilgais ceļš kāpās». 31. Latviešu balerīna (1952), bronzas medaļas ieguvēja Varnas starptautiskajā baletdejotāju konkursā 1972. gadā.

8. aprīļa numurā publicētās mīkla atminējums

Horizontāli. 5. Dundurs. 6. Lokauts. 9. Hipotēkas. 12. Stibas. 13. Odera. 14. Bursas. 17. Piekūns. 18. Vaidis. 20. Veste. 21. Beretes. 25. Apelis. 26. Bekot. 27. Miežis. 30. Prāvietis. 31. Skostas. 32. Kastīte. Vertikāli. 1. Kurmis. 2. Slotas. 3. Dusulis. 4. Statuss. 7. Londona. 8. Mētra. 10. Kapitulis. 11. Mundieris. 15. Āksts. 16. Pases. 19. Melones. 22. Meksika. 23. Selva. 24. Azimuts. 28. Aršana. 29. Pikaso.

SIA KEMIRA AGRO LATVIJA

DMA® 6 2,4-D RETRO

Darbīgā viela: 2,4 - dihlorfenoksietilskābes dimetilamīna sāls - 683 g/l.

Lēts un pietiekami efektīvs, selektīvs sistēmas iedarbības herbicīds īsmūža un daudzgadīgo divdiģļlapju nezāļu apkarošanai ziemas kviešu un rudzu, vasaras kviešu, miežu, auzu, kukurūzas un baltā āboliņa sējumos, lopbarības stiebrzāļu sēklu laukos un ganībās.

Dow AgroSciences

Pieprasiet preparātu

RETRO

licencētās augu aizsardzības līdzekļu tirdzniecības vietās.

SIA «Remontnieks» Aglonas stac., tālr. 65147,
vai Viļānos, tālr. 246-60228.**AUTORIEPAS**

vieglajām automašīnām

kravas automašīnām

traktoriem

Moto un velo riepas

**VAIRUMTIRDZniecība
UN MAZUMTIRDZniecība,
IESPĒJAMA PIEGĀDE.**

Daugavpils.

Kods 254, tālr. 28-502, 49-145.

Rožupes pamatskola izsludina konkursu skolas logu izgatavošanai un nomainīšanai. Pretendentus lūdzam pieteikties 10 dienu laikā no sludinājuma publicēšanas. **Tālr. 58490.**

30. aprīlī pārdos diennakti vecus melnus un raibus cāļus, broilēru cāļus un cāļu barību Ārdavā 7.50, Aglonā 8.00, Jaunaglonā 8.20, Aglonas stac. 8.30, Baškos pie autobusu pieturas 8.40, Kastīrē 8.50, Preiļos 9.00, Riebiņos 10.00, Stabulniekos 10.20, Galēnos 10.30, Sijukalnā 10.50, Polkoronā 11.10, Pieniņos 11.30, Smelteros 11.50, L. Anspokos 12.00, Priekuljos 12.10, Rudzātos 12.30, Turkos 13.00, Līvānos pie universālveikala 13.10, Rožupē pie pasta 13.40, Vanagos 14.00, Upmalā 14.20, Rimicānos 14.30, L. Klaparos 14.40, Pilišķos 15.00, Pelēchos 15.10, Nidermuižā 15.20.

Preiļu pilsētas dome izsludina konkursu par tiesībām saņemt pasūtījumu Preiļu pilsētas ceļu (ielu) rekonstrukcijai un remontam 1998. gadā.

Konkursa materiālus var saņemt Preiļu pilsētas domē Tirdzniecības laukumā 1 pie kancelejas vadītājas. Pieteikuma iesniegšanas termiņš — 1998. gada 15. maijā plkst. 13.00.

Tālrunis 53-22766.**Līdz 20. maijam pasta nodaļās un pie lauku pastniekiem var abonēt «Novadnieku» šī gada jūnijam un otrajam pusgadam. Nenokavējiet!****Jūs vēlaties ievietot «Novadniekā» reklāmu vai sludinājumu?****Nāciet (Preiļi, Aglonas ielā 1), zvaniet (tālr. 22305) ik dienas, izņemot brīvdienas, no plkst. 9 līdz 13 un no plkst. 14 līdz 17!**

IU «ERATO» izsludina konkursu uz vakanto izpilddirektora vietu Preiļu līniju sēklkopības stacijā. Nepieciešama augstākā agronoma izglītība. Pieteikties Preiļos, Daugavpils ielā 12. Mob. tel. 9361147.

LĒNI MAKSĀ – ĀTRI BRAUC

Ikvienas vēlas jaunu automašīnu, dzīvokli, sadzīves tehniku. Ikvienam uzņēmumam vajadzīga jaunas ražošanas iekārtas, telpas. Krājbanka piedāvā veikt jūsu pirkumu jau šodien – ar lizinga noteikumiem! Pēc pirmās iemaksas pirkums nonāk jūsu rīcībā, bet samaksu varat veikt ilgākā laika periodā. Lizinga pamatlīdzība – tikai 13% gadā no atlikušās summas! A/s «Latvijas Krājbanka» lizings – vienreizēja iespēja veikt iecerēto pirkumu jau šodien. Tas interesē visus – gan uzņēmējus, gan privatpersonas.

PREIĻU FILIĀLE :

Brīvības iela 7, Preiļi, LV 5301. Tālrunis 53 22824

**Jūsu SOLIS pretī
KLIENTAM****Šobrīd sagatavošanā Preiļu rajona telefonu grāmata «Zaļās lapas» '98**

- jaunākā informācija par Preiļu rajona uzņēmumiem un iestādēm, kā arī iedzīvotāju tālrunu numuri
- 9000 lielā tirāžā
- katram tālruna abonentam bez maksas
- visiem uzņēmumiem un iestādēm vajadzīgā skaitā
- iznākšana – 1998. gada jūlijā

Tālr. Rīgā 7770711, mob. tālr. 9241595
Reklāma «Zaļās lapās» – Jūsu solis pretī klientam.**Zigerists vaicā:****Kas pazīst šo zvanu?**

«ME FECIT - A. HETZEL IN RIGA - ANNO 1793»

Šāds ieraksts latīņu un vācu valodā atrodas uz pāri par 200 gadu vecā zvana, kuru, domājams, padomju laikā pārveda uz Vāciju, lai paglābtu to no iznīcības. Zvans sver aptuveni 35 kg un ir gandrīz 40 cm augsts.

Ja kādam ir sīkāka informācija par šī zvana izcelsmi un vēsturi, lūdzam pieteikties pie Joahima Zigerista Rīgā, Ģertrūdes ielā 64, LV-1011. Tālr. 7282566.

Gadi, ai, gadi,
Vai tiešām jūs pamazām
Zīglāki kļūstat?
Nesteidzies novēcot, sirds,
Vēl jau mēs tiekam tiem līdz.
Sveicam Vārkavas draudzes
prāvestu Onufriju PUJĀTU
65 gadu jubilejā!
Upmalas pagasta padome**Pārdod**

steidzami VAZ-2121 (Niva), 1989. g., labā tehniskā stāvoklī. Tālr. 22573;

VAZ-2101 detaļām, «Deltu». Tālr. 10551;

lēti jaunu zirga plaujmašīnu, M-2140. Tālr. 58411;
vagotāju. Tālr. 15191 vakaros;

6 rindu biešu sējmašīnu, vagotāju, barotāju, kompl. cena Ls 450, Renault-9 rezerves daļas. Tālr. 39553 pēc 20;

T-16 dzinēju, riepas. Tālr. 65083 pēc 21;

T-40 AM, 1987. g. Tālr. 21924;

arpu ar elektromotoru, ir jauni sieti. Tālr. 37508;

sīferi. Tālr. 42544;

sēklas kartupeļus, auzas, GAZ-52. Tālr. 34468;

vairumā burkānus ar piegādi. Tālr. 32240;

tomātu stādus Preiļos, Kosmonautu 11, Antons Volonts. Tālr. 21535;

govis. Tālr. 46741 rītos un vakaros;

govi (atnesīsies 15. maijā) Riebiņu pag. Ondzuļos. Tālr. 22019;

1,5 istabu kooperatīvo dzīvokli. Tālr. 22936.

Perk

MTZ-50 vai 52, var būt remontējams. Tālr. 21148;

lietotas T-40 pakalējās riepas. Tālr. 15170;

bites. Tālr. 21504.

Maina

pārdod pusi mājas Iksķilē vai maina uz Preiļiem. Tālr. Iksķilē 361300.

Dažādi

Vajadzīga pārdevēja konsultante dzīves vietā. Tālr. 239-56318 līdz 21.

**SIA «M & M co»
Preiļu pag. Ličos iepērk
PAPĪRMALKU:**

- bērzs - 16 \$,
- priede - 15 \$,
- egle - 15 \$.

FINIERKLUČUS:bērzs (2,75 m, 3,30 m) - Ls 15.
Samaksa tūlītēja. Fiskara pakalpojumi. Tālr. 22971,
mob. tel. 8-29-293373.**SIA «Bravo» Jēkabpili,
Brīvības ielā 156 atvērta
vairumtirdzniecības bāze.
Plašā sortimentā piedāvājam
«Rīgas vīni», «Latvijas
balzams», «Rīgas alus» alko-
holiskos dzērienus. Jaunas
cenas. Garantējam kvalitāti.
Strādājam darbdienās no 8.30
līdz 17.00, sestdienās no 8.30
līdz 15.00.
Mob. tel. 8-29-352950.****Pērk papīrmalku,
finierklučus mežā un
mežā pie ceļa un cirsmas.
Tālr. 23743,
mob. tel. 29-355766.****LĪDZJŪTĪBA**Prom aizejošo neatsaukt, — mēs zinām.
Un sevi satumstam, kad diena riet.
Mēs bieži saulei māti pielīdzinām,
Un vienmēr ticam — viņa neaiziet.
Skumju brīdī esam kopā ar Natāliju,
MĀMIŅU mūžībā aizvadot.
Preiļu bērnu un jauniešu centra kolektīvs